פועלי כל הארצות התאחדו!

זו הדרך

ZO HADEREKH

גיליון 22, 3 ביוני, 2009

* קו הרקיע התל אביבי מהמקום בו עמד כפר סומייל עד 1948.
לרשימת היישובים הנוספים שנהרסו:
www.NakbaInHebrew.org

גומרים עם הכיבוש, מתחילים לחיות

חד"ש קוראת להשתתף בהפגנה יהודית-ערבית נגד הכיבוש, הנמשך כבר 42 שנה, ולמען שלום בין ישראל לפלסטין, מתכנסים במוצ"ש, 6.6, בשעה 18:00 בכיכר רבין. עידכונים:
www.maki.org.il

מאבטחים, שוטרים וחופש הדיבור // תלמה דקל

תאי הסטודנטים של חד״ש הפיצו בשבוע שעבר כרוזים נגד הצעת החוק הפאשיסטית, שיזם ח״כ אלכס מילר (ישראל ביתנו) וזכתה באישור ועדת השרים לענייני חקיקה – חוק איסור ציון הנכבה הפלסטינית.

באוניברסיטת באר־שבע, הפגינו הסטודנטים של חד״ש והפיצו את הכרוזים מחוץ לקמפוס, שכן באוניברסיטה זו טרם שמעו על חופש הביטוי והחופש להפגין. סיפרה נעמי מארק, חברת תא חד״ש: ״מאבטחי אוניברסיטת בן־גוריון מנעו מאיתנו לחלק עלוני הסברה בעניין חוק הנכבה. הם הדפו אותנו ועצרו את חברתנו נועה סלור, סטודנטית לתואר שני״.

שוטרים הוזעקו גם למכללת רמת־גן, שם החליטה המשטרה להרחיק מהמכללה את גיל אלבר, חבר ועד עובדי האוניברסיטה הפתוחה, אשר שובתים כבר שבוע שישי בדרישה לחתימת הסכם קיבוצי. במכללת רמת־גן, שבה פועל הסניף הגדול ביותר ללימודי סטודנטים של האוניברסיטה הפתוחה, קיים גיל אלבר פעילות הסברה בנוגע לסיבות השביתה. סמנכ״ל המכללה, קצין המשטרה בדימוס יוסי סדבון, הזמין את חבריו השוטרים, ואלה עיכבו את אלבר לחקירה וגם החליטו להרחיקו ממכללת רמת־גן למשך 15 יום.

אז מה היה לנו? סטודנטית שנעצרה משום שחילקה כרוז מחוץ לתחום האוניברסיטה בבאר־שבע, ומנחה, פעיל בארגון עובדים, שהורחק ממכללת רמת־גן משום שהסביר לסטודנטים מדוע הוא וחבריו שובתים.

חוק הנכבה סותם הפיות, המסמן את הערבים כאויבים רק בשל כאבם ההיסטורי – אינו לבד. כבר עתה, עוד בטרם הוא חוקק, רומסת המשטרה את חופש הביטוי וזכות המחאה והשביתה, כמו גם את החוק המגן על זכות ההתארגנות של עובדים באיגוד מקצועי, ומתערבת בצורה בלתי־חוקית ביחסי עבודה.

מעניין מה ישיב מני מזוז, היועץ המשפטי לממשלה, למכתבו של ח״כ דב חנין (חד״ש), בו הוא תובע ממזוז להנחות את המשטרה, שלא להתערב בסכסוכי עבודה ולכבד את חופש הביטוי, חופש ההתארגנות וחופש השביתה.

נפלאות תוכנית ויסקונסין

ממשלת נתניהו ושות', בהמשך לממשלת אולמרט ושות', מתכננת להרחיב את ״תוכנית ויסקונסין״ לכל הארץ. למי ששכח: ״תוכנית ויסקונסין״ (המכונה גם ״אורות לתעסוקה״), היא תוכנית להפרטת שירות התעסוקה ולהעברת הטיפול במובטלים לחברות פרטיות זרות וישראליות, שהחלה לפני ארבע שנים. מאז פורסמו כתבות רבות המתארות, כיצד הפכה כלי להתעמרות במובטלות ובמובטלים, מקבלי הבטחת הכנסה.

בעת שיצא עם התוכנית, הודיע משרד האוצר, כי ״ויסקונסין״ תמצא מישרות למובטלים שלא מתאמצים למצוא עבודה, ותשפר את מצבם, ואילו המדינה תחסוך את הגימלה להבטחת הכנסה, ששולמה להם. ומה קרה באמת? הנה הנתונים:

ב״תוכנית ויסקונסין״ אולצו להשתתף עד כה 40 אלף מובטלים, אבל רק ל-4,800 מהם נמצאה עבודה שנמשכה חודשיים ויותר;

עבודה נמצאה להם בעיקר בניקיון ובשירותים אישיים;

השכר הממוצע שקיבלו אלה, שמצאו מישרה ובה עבדו חודשיים ויותר, היה – 2,800 שקל לחודש;

בכל שנות הפעלתה, תרמה ״תוכנית ויסקונסין״ לצמצום האבטלה בישראל בעשירית האחוז (0.1%).

עלות ההשמה בעבודה במסגרת התוכנית גבוהה פי 30 מעלות ההשמה של דורש עבודה בשירות התעסוקה הממלכתי.

אבל לא כולם הפסידו:

הממשלה שילמה עד כה לחברות הפרטיות המבצעות את התוכנית 500 מיליון שקלים.

חשבון פשוט. ב',

הזמנה למאמרים לרגל 90 שנה למק״י

המחלקה לחינוך רעיוני של מק״י עומדת להוציא לאור כמה חוברות, המוקדשות לציון 90 שנה לייסודה של המפלגה הקומוניסטית בארץ. החוברות פתוחות למאמרים, העוסקים בתחנות חשובות ובמאפיינים של פעילות הקומוניסטים בארץ. את המאמרים (בהיקף של עד 2,000 מילה), נא לשלוח אל המחלקה לחינוך בדוא״ל info@maki.org.il או לת״ד 26205, ת״א 61261. טלפון לבירורים: 050-5510433.

השיבה לחיפה

חוג אחווה בחיפה, שד' בן גוריון 39, מזמין לשיחה על ההצגה ״השיבה לחיפה״ בהשתתפות הבימאי סיני פתר, שתתקיים ביום ד', 10.6, בשעה 20.00.

מדוע מתערב פישר בניהול בנק הפועלים?

// דניאל רוזנברג

דני דנקנר, **יו״ר בנק הפועלים, הוא בן-דודו של הטייקון נוחי דנקנר, ופישר חושש מהחיבור ביניהם.**

פישר רואה עצמו אחראי להמשך תיפקודו של הקפיטליזם הישראלי, כלומר להמשך שגשוגם של הטייקונים.

בשבועות האחרונים היינו עדים למחזה חריג: נגיד בנק ישראל, ד״ר סטנלי פישר, יצא בחריפות נגד הנהלת בנק הפועלים, הבנק הגדול בישראל, ודרש את התפטרותו של יושב ראש דירקטוריון הבנק, דני דנקנר. שרי אריסון, בעלת גרעין השליטה בבנק, הפעילה שלל אמצעים, על מנת למנוע את הפיטורים.

מה עומד מאחורי החלטתו של פישר, ומדוע היא צריכה לעניין אותנו?

המשבר הכלכלי הנוכחי ערער מערכות פיננסיות בארצות רבות. זכורים במיוחד הבנק האיסלנדי, שקריסתו גררה אחריה את כלכלת המדינה כולה; בנק Northern Rock הבריטי שהולאם; וכמובן, מוסדות ההשקעה הגדולים בוול סטריט, שכדי למנוע את קריסתם, חוברו לאינפוזיה של כספים פדראליים.

השבר פגע גם במערכת הפיננסית בישראל. הציבור חש בעיקר את הפסדיהן של החברות המכונות ׳משקיעים מוסדיים׳, שבגללם נוצר חור גדול בתשלומי הגמל של ישראלים רבים. גם מהבנקים, המוסדות הפיננסיים ה״מסורתיים״, לא נחסכה פגיעה, והם נאלצו למחוק מיליארדי שקלים מהמאזן השוטף שלהם. הפגיעה הייתה קשה במיוחד בבנק הפועלים, שהפסדיו ב-2008 הגיעו למיליארד ש״ח בקירוב. (אגב, הפסדים אלה לא הדאיגו את בכירי הבנק, אשר עלות שכרם באותה שנה הגיעה ל-50 מליון שקל).

הפסדיו של בנק הפועלים כבדים במיוחד, משום שבהבדל מבנקים אחרים בישראל, הוא לקח סיכונים רבים בהימורים על שוק האשראי בארה״ב ועל נכסים אחרים בדרגות סיכון גבוהות. בנק ישראל מנע התמוטטות מוחלטת של בנק הפועלים, כאשר במאי 2008 אילץ אותו למכור את השקעותיו בנכסים מגובי־משכנתאות אמריקאיים, שהם סוג הנכסים שקריסתם דחפה למשבר הנוכחי. בנק ישראל גם הכריח את בנק הפועלים לבטל (בינואר השנה) את הרכישה של הבנק הרוסי SDM, שהתמוטט בהמשך.

הדרישה של בנק ישראל להתפטרות דני דנקנר מבטאת חשש מפני הפוטנציאל של ניגוד עניינים, הנובע מכך שדני דנקנר הוא בן דודו של הטייקון נוחי דנקנר, בעל השליטה בחברת האחזקות הפיננסית IDB ובעסקים רבים אחרים. על הקשרים ביניהם תעיד העובדה, שדני דנקנר כיהן כיו״ר תעשיות מלח, שהיא תעשיית הדגל של משפחת דנקנר (ומשקיעה גדולה בהתנחלויות בשטחים הכבושים). סביר מאוד להניח, כי פישר, הרואה עצמו אחראי להמשך תיפקודו של הקפיטליזם הישראלי, חושש, שבעת משבר כלכלי, שילוב הדוק מדי בין תאגידים גדולים עלול לסכן את הבנקים, ומכאן – את המשטר עצמו.

פישר, חסיד ההפרטה הניאו־ליברלית, אינו מציע להלאים את בנק הפועלים. אך בחשיבה מחודשת על מקומו של המגזר הפיננסי בכלל, ושל המערכת הבנקאית בפרט, הוא הגיע למסקנה משלו. לא, פישר אינו חותר לקדם סדר יום חברתי כלשהו. הוא מנסה למנוע מהבנקים ליטול סיכונים אדירים בשירות הרווחים של בעלי המניות ובכירי ההנהלה, תוך סיכון כלל המערכת הכלכלית והפוליטית הקפיטליסטית.

את ההתערבות של בנק ישראל, כמוסד ממלכתי, בניהול הבנקים אפשר לנצל, כדי לתבוע מעורבות ממלכתית ישירה יותר במגזר הפיננסי למען השקעה בחברה צודקת יותר ולמען פיתוח כלכלי אמיתי ובר־קיימא.

עד שיבוא קרוז לבית הדין הצבאי

// עו״ד מיכאל ספרד,
היועץ המשפטי של יש דין,
ארגון זכויות אדם

אל״מ וירוב העניק לחייליו סמכויות, שאותן נטל בג״ץ מהשב״כ.

בין דרגות הקצין, חצתה האמת את גדר ההפרדה ונחתה בבית הדין ביפו.

זריקת רימוני הלם מוגדרת "פעולת שיבוש".

אורחת נדירה ביקרה בארצנו לאחרונה, וכמעט שלא שמנו אליה לב. הביקור התרחש במהלך משפטו של סגן אדם מלול, קצין בחטיבת כפיר, הנאשם בבית הדין הצבאי ביפו בהכאת פלסטיני, אותו "תישאל" בפעילות מבצעית בכפר קדום. סנגוריו של מלול ביקשו ממפקדו להעיד להגנתו, והוא הסכים. ובזמן שהמפקד תמך בזכות היסוד להכות פלסטינים, יכלו חדי העין להבחין, שלאולם בית הדין הסתננה מי שרשויות הצבא מזמן הכריזו עליה כפרסונה נון־גרטה – האמת.

אל״מ איתי וירוב, מפקד חטיבת כפיר, קצין בכיר שתחת פיקודו משרתים מאות לוחמים מול אוכלוסייה אזרחית בשטחים הכבושים, חשף כבר בפתח עדותו את האני מאמין שלו. לזכותו ייאמר, שהיה חד וברור ולא התחבא מאחורי ניסוחים פתלתלים: "אני חושב, שהצורך באלימות בתשאול מסוג זה הוא בהחלט דבר סביר".

הצורך באלימות סביר. קצה שרוול חולצתה של האמת על יחס חיילינו לאוכלוסיה אזרחית בשטחים הכבושים בצבץ. כנראה, שהיא התחבאה בין דרגותיו של אל״מ וירוב וחצתה בחסותם את חומות השתיקה של היחידה, את תלתליות גדר ההפרדה, את מרחב התפר ואת הקו הירוק, עד שנחתה ביפו.

בהמשך דיברה האמת מגרונו של וירוב בשטף חסר מעצורים, נעדר התיווך המשקר של דובר צה״ל ושל הפרקליטות הצבאית. תורת הלחימה של וירוב, של צה״ל, נחשפה קליפה אחר קליפה. החרבת חייהם של הכפריים הפלסטיניים יכולה לכלול, לפי וירוב, כניסה בדהרה של ג׳יפים לכפר, זריקת רימוני הלם או פריצה לבתים – שנועדו "לערער את האיזון של השכונה, כפר או אתר מסוים" – זוכה להמשגה צה״לית: "פעולת שיבוש". כדי שלא יהיה ספק, וירוב מבהיר: "רובם המכריע (של אמצעי הלחץ) מופעל נגד אוכלוסייה שאינה מעורבת".

וירוב הוא בן דמותו של ג׳ק ניקולסון, הגנרל האמריקני הקשוח בסרט "החבר׳ה הטובים", המשוכנע שלא התובע הג׳ובניק (טום קרוז) ילמד אותו, מתי מותר להפעיל אלימות ומתי לא. "כאפות לפלסטינים מותר או אסור?", שואלת התובעת, ווירוב שופך את כל המוגלה של האמת הכיבושית: "סטירה, לפעמים מכה בעורף או בחזה, לפעמים ברכיה או חניקה לצורך הרגעה היא סבירה". בדיוק מה שמדווחים ארגוני זכויות אדם זה שנים, בדיוק מה שזועקים אלפי אזרחים ואזרחיות פלסטינים פגועים בגוף ובנפש, בדיוק מה שמכחישים בביטול שרי ביטחון ורמטכ"לים ופצ"רים וקצינים בכירים, השרים כולם את הימנון "הצבא הכי מוסרי בעולם" כמנטרה הודית.

אמת מכוערת, מסריחה ומטמאת, שוהה בלתי חוקית במדינת ישראל, נחשפת לתומה על-ידי הקצין הבכיר ביותר שנמצא בשטח, המחנך את לוחמיו להתייחס לפלסטינים כתת-אדם, שהתקשורת עימם נעשית באמצעות "כאפות" ו"בירכיות".

אלוף פיקוד המרכז, גדי שמני, הסתפק ברישום הערה פיקודית בתיקו של אל״מ וירוב, אשר העניק לחייליו בני ה-18 סמכויות שבג"צ לקח מהשב״כ: לענות פלסטינים חפים מכל פשע, כדי להשיג מידע. והשמיים לא נפלו.

עד שיבוא טום קרוז ויורה לשוטר, המוצב בבית הדין, לעצור את וירוב, תחול עלינו אמירתו של ניקולסון לקרוז: "You can't handle the truth".

מבחינת הפלסטינים, אין חלופה להסדר של שתי מדינות

ריאיון עם חנא עמירה,
נציג מפלגת העם הפלסטיני באש"ף

*** במה מתבטא משטר הכיבוש הישראלי כיום?**

בשלוש־ארבע השנים האחרונות שוכללה מערכת הכיבוש הישראלי. במקום שלטון צבאי ישיר, כוננו מערכת, הנשענת על שתי רגליים. רגל אחת – חומת ההפרדה, המחסומים, המצור הצבאי על הערים הפלסטיניות, מניעת חופש תנועה בין הערים בגדה, ומניעה גורפת של תנועה בין הגדה לרצועה; הרגל השנייה – מערכת ההתנחלויות, המייצרת מצור על הישובים הפלסטיניים. למרות שהשטח הבנוי של ההתנחלויות (ללא מזרח־ירושלים) הוא 2.6% משטח הגדה, בפועל הן מפצלות את הגדה לתאי שטח, בשל היותן ממוקמות בנקודות אסטרטגיות, בשל תחומי השיפוט ואזורי הביטחון סביבן, ובשל התשתיות הנפרדות שהוקמו עבורן.

שתי רגליים לכיבוש: חומת ההפרדה וההתנחלויות הישראליות.

מאז שקמה הרשות הפלסטינית ב-1994, מספר המתנחלים בגדה הוכפל מ-140 אלף ל-250 אלף, ואליהם יש להוסיף עוד כ-250 אלף בהתנחלויות סביב ירושלים. המצב בירושלים המזרחית, יש לומר, הוא גרוע ביותר – מאיימים להרוס 10 אלפים בתים של פלסטינים. חשוב שישראלים באים למחות נגד ההריסה.

*** יש מי שאומר, כי ההתנחלויות יצרו מצב בלתי הפיך, ולכן הפתרון של שתי מדינות, ישראל ופלסטין, ירד מעל הפרק.**

ממשלות ישראל בנו את ההתנחלויות, כדי לדחוק את העם הפלסטיני ממולדתו. לכן כל רעיון לפתרון, היוצא מההנחה שההתנחלויות נשארות במקומן, מניח בפועל שהכיבוש אינו הפיך, וכך הוא מקבע מצב בלתי קביל לחלוטין מבחינת העם הפלסטיני. הישארות ההתנחלויות עלולה גם להוביל למצב בלתי רצוי בהחלט, שבו הגדה תוחזר לשליטת ירדן, ואילו רצועת עזה תוחזר לשליטת מצרים.

מבחינת רוב העם הפלסטיני, אין חלופה לפתרון של שתי מדינות. פרט לכמה אקדמאים, העם הפלסטיני ברובו אינו תומך ברעיון של מדינה אחת. רק אחרי שתקום ותבסס המדינה הפלסטינית העצמאית בקווי ה-4 ביוני 1967, יוכלו שני העמים להחליט באופן דמוקרטי, כיצד ייראה עתידם.

הפלסטינים ברובם דוחים כל פתרון לסכסוך, שאינו כולל מדינה פלסטינית ריבונית בקווי ה-4 ביוני 1967.

*** מהי עמדתה של מפלגת העם הפלסטיני כלפי הממשלה החדשה בראשות סלאם פיאד?**

דחינו את ההזמנה להשתתף בממשלה החדשה, משום שאנו סבורים, כי צריך קודם כל לבצע הערכה מחודשת של תפקוד אש"ף והממשלה הפלסטינית ושל השיחות המדיניות. הערכה זו צריכה לגבש אסטרטגיה פוליטית עדכנית. איננו מקבלים את הווטו שחמאס הטיל על ממשלת פיאד, אך לדעתנו חשוב לחדש את הדיאלוג הלאומי הפלסטיני, המתקיים בקהיר.

*** מהן תוצאות מפגש אובאמה-נתניהו?**

לא ברור. נתניהו שב להצהרותיו הישנות נגד פתרון של שתי מדינות ובעד הרחבת ההתנחלויות, ולא ניכרת שום תזוזה בעמדותיו הקיצוניות

*** כיצד יצוין בגדה מלאות 42 שנה לכיבוש?**

לקראת הביקור בקהיר, המתוכנן ל-4 ביוני, ייערכו הפגנות ועצרות ברחבי הגדה, שבהן יועבר לנשיא אובאמה מסר פוליטי ברור בדבר הדרך היחידה להסדר שלום – פירוק ההתנחלויות וסיום הכיבוש הישראלי. נתניהו מציע לפלסטינים מין ישות קטנה בשטחה, שאפילו אינה מדינה ריבונית. קואליציית הימין הקיצוני בישראל דוחה כל הסדר שלום. לכן תנאי לתהליך שלום אמיתי הוא – שהמדינות בעולם ינקטו עמדה ברורה, אשר תחייב את ישראל לבצע את החלטות האו"ם.

חופש לעזה

14-5 ביוני, בתל-אביב, בירושלים ובגבול עזה
ימי פעילות נגד המצור והכיבוש מאורגנים בידי קואליציית נשים לשלום, קוד פינק (ארגון שלום אמריקאי) והקואליציה נגד המצור. פרטים: eilat@coalitionofwomen.org

הסיבה לסתימת פיות גזענית: הם פוחדים

הרוב הימני־גזעני בכנסת ה-18 פתח במיתקפה פאשיסטית על חופש הדעה וחופש הביטוי. הכלי – הצעות חוק פרטיות של ח"כים מספסלי הימין, הזוכות בתמיכת הקואליציה. בשבוע שעבר אושרה בקריאה טרומית הצעת חוק של זבולון אורלב ("הבית היהודי"), המטילה שנת מאסר על מי שלא יכיר בישראל כמדינה יהודית־דמוקרטית. באותו שבוע אישרה ועדת השרים לענייני חקיקה את הצעת החוק של אלכס מילר ("ישראל ביתנו"), המטילה שלוש שנות מאסר על מי שיציין את יום הנכבה הפלסטינית. ובל נשכח, כי בקנה מצפה גם הצעת "חוק הנאמנות", שעמה רץ לבחירות הגזען ליברמן (שר החוץ בממשלה המבישה).

ח"כ עפו אגבריה (חד"ש) אמר בדיון בהצעות אי-אמון בממשלה (25.5), כי מקומו של "חוק הנכבה" בפח האשפה של ההיסטוריה, לצידם של חוקים גזעניים מהסוג של חוקי הרייך השלישי. איפוא נשמע, קיטרג אגבריה, שמדינה מתכחשת להיסטוריה ולנרטיב של חמישית מאזרחיה, וקובעת עונש מאסר על אזרחים, שיבטאו את כאבם ואת אסונם.

חקיקה הגוזרת עונשי מאסר על הבעת כאב ועל הבעת דעה שונה והעורכת לאזרחיה "מבחן נאמנות" היא סימן ברור לגלישה במדרון הפאשיזציה, ולכן היא מחייבת התנגדות ברורה מצד כל שוחר דמוקרטיה, יהודי וערבי. התנגדות כזאת חיונית ואפשרית, משום שעצם העלאת הצעות החוק הגזעניות מעידה על פאניקה בקרב חוגי הימין הפוליטי והכלכלי.

הימין הוא בריון, אך הוא נזקק לחוקים דרקוניים, משום שהוא יודע שדרכו המדינית מובילה למבוי סתום, ומשום שהוא פוחד מזעמם של המפוטרים והמובטלים, ושל כל אלה שנפגעים מהמדיניות הכלכלית הניאו־ליברלית של חיסול שירותים ציבוריים, הפרטה והסטת תקציבים לטובת ההתנחלויות ותאגידי ההון.

20 מיליארד שקל להצלת הטייקונים ועוד 5 מיליארד בהקלות מס

הממשלה אישרה את הצעת תקציב המדינה לשנים 2010-2009, ובעקבות זאת דנה הכנסת בשבוע שעבר (27.5), בנוכחות ראש הממשלה ושר העל הכלכלי, נתניהו, בפגיעות הצפויות בשכבות המוחלשות.

ח"כ מוחמד ברכה (חד"ש) הצביע על האסון החברתי הכרוך בקיצוץ מצטבר של 8.3% בתקציבי המשרדים החברתיים (בריאות, חינוך, רווחה, דיור, סביבה). הטענה של נתניהו, כי הקיצוץ הוא בלתי נמנע בגלל המשבר הכלכלי המחמיר – אינה עומדת במבחן החלטות הממשלה עצמה. אותה ממשלה, שהחליטה לקצץ בתקציבי בתי הספר ובתי החולים, החליטה להעמיד לרשות הטייקונים אשראי של 20 מיליארדי שקלים – למטרה זו היא מצאה מימון. זו הוכחה נוספת, ציין ברכה, כי ממשלת נתניהו־ליברמן היא ממשלת ההון הגדול.

ח"כ דב חנין (חד"ש) העריך בדבריו בדיון, כי ההצעה המטורפת של הטלת מע"מ על פירות וירקות לא תאושר בכנסת, וטוב שכך, שכן צעד כזה הוא פגיעה קשה במשפחות רבות, המתקיימות על שכר מינימום ופחות מכך, וצעד שיפגע בבריאות האזרחים. הוא תבע מהממשלה לבטל את החלטתה להמשיך במתן הקלות במס הכנסה ובמס חברות בסכום שנתי של 5 מיליארד שקלים, שמהם ייהנו בעיקר המעסיקים ובעלי ההכנסות הגבוהות.

הקטטה סביב פירוק מאחזים - תרגיל הונאה

ח"כ דב חנין חשף בכנסת (27.5) את "תרגיל המאחזים" של ממשלת ההתנחלויות, סרבנית השלום.

לאחר שהנשיא אובאמה הבהיר לנתניהו, כי ממשלו מתנגד באופן נחרץ לבנייה בהתנחלויות, ולקראת הביקור של אבו־מאזן, הנשיא הפלסטיני, אצל אובאמה, כמו גם לקראת ביקור אובאמה במצרים – החליטו נתניהו וחבורתו לפזר עשן של הסוואה. במסגרת תרגיל זה, הודיע ברק, שר הביטחון, כי הורה לפנות 20 מאחזים "לא מורשים" (שברובם יש צריך או שניים). ואכן יביאו כמה דחפורים, הצלמים יצלמו את הריסת הצריפים, ויספקו "הוכחה" לנחישות נתניהו לרצות את אובאמה.

אך כדרכם בקודש, המתנחלים ישובו מייד ויקימו מחדש את צריפיהם, בעזרת מועצת יש"ע – עד לפינוי המתוקשר הבא – ובינתיים תימשך במלוא הקפה בהרחבת ההתנחלויות, שהן מכשול מרכזי בדרך לשלום.

// רועי ארד, מתי שמואלוף

שירת האוניברסיטה הסגורה

ב-12 במאי 2009 נסענו באוטובוס 567 אל פרבריה הרגועים של כפר סבא, שם גרה נשיאת האוניברסיטה הפתוחה, כדי להזדהות עם עובדי האוניברסיטה המבקשים להתאגד. כשהגענו, הודיע לנו מפקד משטרת כפר סבא בחביבות, כי אסור לקיים אירוע שירת מחאה. הוא התבסס על סעיף מוזר בחוק שטוען, שאסור להכריח אדם לעשות דבר שאינו חייב לעשותו. הפרתו של החוק גוררת שנה מאסר למשורר הפוליטי. אנחנו טענו שהחוק לא תקף כלל: איננו רוצים לכפות את דעתנו, אלא להזדהות עם העובדים, ושזו לא ממש הפגנה. ולמעשה על ידי אותו סעיף אפשר להאשים אותו בכך שהוא מנסה לכפות שנזוז, דבר שאיננו חייבים על פי חוק. לטענת אחד השוטרים, "החוקים של תל אביב לא תקפים בכפר סבא", קביעה שאנחנו נוטים להסכים איתה.

תוך כדי המשא ומתן המתארך עם השוטרים, ערב השירה התחיל באופן ספונטני. המשוררת צאלה כץ פתחה בשירה "אני אוהבת את המשטרה", והמשוררים המשיכו. אי-אפשר היה לעצור את תנופת האירוע. בשלב מסוים, שוטרים פינו את המשוררים לשדה סמוך, 30 מטרים מהמקום הראשוני, שגם הוא למעשה מול ביתה של הנשיאה. בערב השירה, שנמשך על אדמת חמרה אדומה, 20 משוררים קראו משיריהם תחת שלט גדול 'למכירה', שהטיל עלינו צל נעים.

איום פיזי גדול לא הגיע מתוך דפי השירים, אלא דווקא חוויות חיים לא פשוטות של משוררות שגם הן הפכו קורבן בחיפוש אחר ביטחון תעסוקתי. כפר סבא התעוררה לחיים. מרצה מהאוניברסיטה הפתוחה סיפרה על חוויות ההעסקה הפוגענית. משוררים רבים עובדים כמרצים ומורים, לאו דווקא באוניברסיטה הפתוחה, והם סיפרו על חייהם בצל החינוך הקמל, העומד למכירה. יעל פרידמן, משוררת בת 17, קראה שיר שכתבה למורה לספורט שלה, שנאלצת לעבוד כמלצרית במקס ברנר, כדי לסגור את החודש, וסיפרה שהיא שוקלת לתת למורה טיפ בסוף כל שיעור.

עורך הדין קלינגר, בא כוחנו, המשיך להתמקח עם השוטרים. באותה עת באדמת העיר השכנה לקלקיליה נשמעו שיר אחר שיר ונחגגו השביתה ורצון ההתאגדות. כצפוי באירוע סוער כזה, שנתקל במכשולים והיה לפרקים מפחיד, חלק ניכר מהשירים עסקו בכוח של גופים רבי עוצמה, המנסים למנוע את הזכויות החוקיות של האזרח הפשוט, תחת הסעיף החדש נגד שירה.

חבורת "גרילה תרבות" הוכיחה שוב, שלמרות האיומים בתביעות אישיות נגד המארגנים והשובתים, היא לא תשב בצד בזמן ששובתים מתאגדים, ומשוררים ומשוררות מדוכאים בשוק עבודה אכזר. נשמור את הזכות להצטרף לכל מאבק בכל מקום. האיומים רק מראים, עד כמה המאבק הוא עקרוני.

נפרדנו מהשוטרים. קהל הנאספים התפזר. אך רצון ההתנגדות, החוויה של עמידה מול משטר של דיכוי ובושה לא עברה, אלא נחקקה בגוף. עולם השירה לא נותר אדיש, או מקטר מהצד על עצמו. ניתן היה לדמיין לרגע חברה בישראל/פלסטין, שיש בה סולידריות, אחווה ורעות. תרבות שמקשיבה, ולא עוצרת אל מול עוול האלמנה, הגר, היתום והמרצה שמפוטר בכל סוף סמסטר.

לקראת חידוש המו"מ – פסק זמן בשביתה

בדיון, שהתקיים בוועדת החינוך של הכנסת בשבוע שעבר, הושגו הסכמות ראשונות בין המנחים השובתים לבין ההנהלה של האוניברסיטה הפתוחה. בעקבות זאת מתכנסים המנחים ב-1.6 להחליט על פסק זמן בשביתה. המנחים ישובו לעבודה בתנאי שינוהל מו"מ של ממש.

אירועי "גרילה תרבות":

שירת המלצריות | בתמיכה במלצריות קופי טו גו במאבקן מול הנהלת שטראוס,
שירת פולגת | בתמיכה בפועלות הטקסטיל של פולגת קריית גת, לאחר סגירת המפעל,
שירת המדע | בתמיכה בעובדי גן המדע במכון וייצמן, רחובות,
שירה באקירוב | מול בית שר הבטחון אהוד ברק בזמן מלחמת עזה.
שירת האוניברסיטה הסגורה.

* משתתפים: מתי שמואלוף, רועי ארד, אביה בן דוד, יודית שחר, נוית בראל, צאלה כץ ז"ל, נעמה צאל, איתן קלינסקי, יעל פרידמן, רוני הירש, ללי ציפי מיכאלי, עמית מאוטנר, אסנת איטה סקובלינסקי, יונתן אנוש, שי אריה מזרחי, יובל בן עמי, חן שרעבי שוקר, ניר נאדר, מעיין שטרנפלד, גליה אבן חן, אורנה ריבלין, אביטל קשת.
נוסף ל"גרילה תרבות", נתנו חסות לאירוע: כתבי העת מעין, הכיוון מזרח, דקה, דוכן הספרות העצמאית, הנודד בסטרבות, עמותת מען והירקון 70.

אחד העם 70 תל־אביב // 03-6292793
www.hagada.org.il // hagadamusic@gmail.com

א. גאווה בתל-אביב

// יום שני 15.06 בשעה 20:00

מאז קיומו של מצעד הגאווה הראשון בתל־אביב ועד היום השיגה הקהילה הגאה הישגים רבים. הגדה מישירה מבט ושואלת האם להישגים הללו שותף כל מגוון קהילות הלהט"ב?
האם ניתן ביטוי מספק באירועי הגאווה בהפקת העירייה "100 סיבות להיות גאה בתל־אביב", למגוון קולות הקהילה?
פאנל בהשתתפות אישיים מרכזיים מקהילות הלהט"ב: מיכל עדן, ראפת חטאב, נורה גרינברג, דלית באום.
פרפורמנס ושירה: פרנצ'סקה, אמנות: גיל

ב. כנס כדורגל ופוליטיקה

// יום שישי 26.06 בשעה 13:00

פעם חשבנו שהכדורגל הוא לא יותר מאשר אמצעי בידור להמונים, אבל בשנים האחרונות הייצוג של המשחק בתרבות הפופולארית ובמחקרים אקדמיים עולה בהתמדה. מה גורם למאות מיליונים ברחבי העולם לוותר על משפחה, כסף ועבודה, רק כדי לראות כדור אחד בתוך הרשת?
אנחנו יורדים לגליץ ומזמינים אתכם לסופשבוע של כדורגל, בהשתתפות העיתונאים, היוצרים והחוקרים המובילים בישראל, שבסופו יתקיים טורניר הכדורגל הגדול של הגדה השמאלית.

ג. Artists@Work אמנים בעבודה

// תערוכה 22.5-20.6

תערוכה לרגל חודש הפועלים: אולף קונמן, איגור גלמן זק, איתמר שמשוני, אלה גלבוע, אסף בראשי, אסף קוריאט, אפרת קדם, אריאל קן, ברק זמר, גיא בן־נר, גילית פישר, דורון סולומונס, טלי קרן, יואב אפרתי, ינאי ספיר, יעל רוכמן, כריסטיאן פנוק, להלי פרולינג, לי אורפז, מעין שטראוס, נועה גרוס, סימון קרנץ, עדן בנט, רוני קרני, רועי רוזן, רותי סלט, שחר מרקוס, שי יחזקאלי, שי־לי עוזיאל, שרון פדידה, תמיר צדוק.
אוצרים: עדן בנט ואדם אבולעפיה.

ד. רטרוספקטיבה לתומר היימן

// יום שבת 27.06 בשעה 17:30, 15₪

תומר הוא מהכוחות הבולטים ביותר ביצירה הדוקומנטארית בישראל, יוצר מקורי עם סגנון ייחודי וכריזמטי אשר נמשך בעיקר לאנטי גבורים ולאזורי הדמדומים של החברה הישראלית; מתוך מבט מלא הערכה ואהבה גדולה לדמויות.
במהלך העשור האחרון יצר למעלה מעשרה סרטים וסדרות דוקומנטאריות. בשנת 2001 יצא סרטו "תומר והשרוטים".
רטרוספקטיבה של מבחר מסרטיו ושיחה עם הבמאי ב-20:30.

זו הדרך // ת"ד 26205, ת"א 61261 // טל. 03-6293944 // פקס. 03-6297263 // info@maki.org.il
www.maki.org.il // www.hadash.org.il
צילום השער: שי כהן־ארבל // עיצוב: דנה גז // גופן ארבל: מיכל סהר - הגילדה